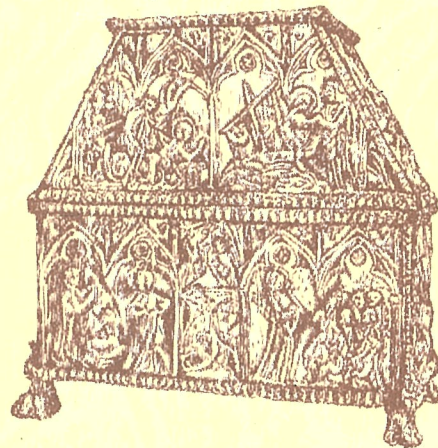


COM ELS MONJOS RETROBAREN LES RELÍQUIES PERDUES DE SANT CUGAT

a La fi del primer mil·lenni, els sarraïns, enviaren diverses expedicions de càstig contra Catalunya. No pretenien cap conquesta territorial, sinó simplement debilitar un enemic cada dia més fort. Cremaven les cases i les esglésies, malmetien els conreus i feien presoners que després venien a Còrdova com a esclaus. El monestir de Sant Cugat, que era un important centre espiritual, sovint era un dels objectius triats per anar a destruir. Els monjos, quan sabien que s'apropaven els sarraïns, amagaven les coses de valor, en prenen quatre més per sobreviure i s'amagaven a les muntanyes de Sant Llorenç del Munt. Tan bon punt els sarraïns es retiraven, els monjos retornaven a la plana, reconstruïen el seu monestir i pregaven a Déu perquè els infidels triguessin a tornar.

En una d'aquestes ocasions, l'avís arribà més tard del compte. Els monjos s'afanyaren a enterrar objectes de culte i relíquies i fugiren cap a través cap a la muntanya. Però un d'ells, més gras; més vell, no corria tant com els altres i es retardà. Un escamot de soldats sarraïns l'atrapà i, com que no hauria valgut gaire com a esclau, el degollaren allí mateix. Succeí, doncs, que quan la resta de monjos va tornar, començaren a desenterrar les coses amagades i s'adonaren que no sabien on havia posat les relíquies de Sant Cugat el monjo mort. Remenant, remenant, recolliren

diversos saquets amb ossos de màrtirs, però amb les presses de la fugida no els havien penjat etiquetes i ara no sabien de qui eren. Així doncs, als que no pogueren identificar els penjaren un tros de pergamí amb un rètol que deia "màrtir ocult" i els dipositaren en una arqueta de fusta, dins l'església. Al cap d'uns anys, Llätzer, un comerciant de teixits de seda, procedent del territori musulmà, arribà a Barcelona. Va vendre, va comprar i quan ja estava a punt de tornar-se'n, un dia va sentir el sermó d'un monjo que el commogué profundament. El va voler conèixer i aquest li explicà que era d'un monestir de l'altra banda de la muntanya de Collserola, molt famós perquè s'hi guardaven les relíquies del gloriosíssim màrtir Sant Cugat, aleshores extraviades. L'home medità tota la nit sobre la seva vida i s'adonà com només s'havia preocupat de les riqueses materials, sense pensar en la salvació eterna de la seva ànima. Llavors va prendre una decisió, es faria monjo d'aquell monestir. Però sols hi fou admès com a servent. La vida de Llätzer va esdevenir exemplar. Un dia va venir de visita l'abat de Ripoll i després de conèixer la humilitat de Llätzer va recomanar que fos admès com a monjo. Cada matí es llevava abans que la resta i anava a resar davant l'altar de la Mare de Déu. Pregava perquè un miracle descobrís on eren amagades les relíquies de Sant Cugat. El dia de Pasqua de Resurrecció, Llätzer travessà el



claustre i va entrar a l'església. S'adreçà a l'altar de la Mare de Déu i s'agenollà per resar la Lletania de difunts. Llavors va passar una cosa extraordinària. A Llätzer, que havia anat a dormir tard i tenia un xic de son, li va venir un badall irreprimible. Rere un finestral de l'església hi havia un parell de dimonis, espiant el que es feia dins. En veure la boca badada del monjo, feren un bot. Per un vidre trencat entraren al temple i es precipitaren dins la gola de Llätzer que, immediatament, restà posseït. Quan els monjos entraren dins l'església, encara tenebrosa, descobriren el pobre Llätzer a terra, davant l'absis esquerra, on hi havia l'altar de la Mare de Déu, ple de convulsions i traient bromera per la boca. Compregueren que estava posseït. Cercaren la relíquia de la Veracreu i se l'aproparen comminant els immundíssims dimonis perquè diguessin qui eren, però no volgueren respondre. Els monjos



pregaren tot el dia, des de primera hora del matí fins a vespres, i quan hi acostaren de nou la relíquia, llavors, cansats de turmentar el pobre Llätzer, digueren amb veu forta que un es deia zenab i l'altre s'anomenava ynt, però que no sortirien. tota la nit els monjos romangueren desperts demanant a sant cugat i a sant sever que acudissin en la seva ajuda per foragitar els dimonis. al matí digueren una missa i després es reuniren a la sala capitular.

van decidir arrossegar l'infortunat Llätzer al claustre, davant la imatge de la verge, on cantaren salms i recitaren lletanies. l'endimoniat jeia a terra amb els ulls clucs i les dents serrades. els monjos l'envoltaven amb ciris encesos, comminaren els dimonis a abandonar el cos de Llätzer i el remullaren amb aigua beneïda per foragitar-los. el pobre es convulsionava, però els diables es resistien a sortir. fou llavors quan l'abat decidí posar sobre el pit del possès l'arqueta amb les relíquies de sant sever i d'un màrtir desconegut, i que la seva intercessió obrés el miracle de deslliurar-lo. la portaren amb molta solemnitat, envoltada d'una boira d'encens. tan bon punt l'arqueta tocà el seu pit, els dimonis començaren a

cridar que els llevessin del damunt aquelles dues poderoses muntanyes que els aixafaven. l'abat va preguntar qui eren aquelles muntanyes i zenab i ynt contestaren a crits dient que un era el gloriosíssim sant cugat i l'altre sant sever, bisbe de barcelona. els monjos digueren que no era possible, que ni ells mateixos sabien on havien estat amagades les relíquies de sant cugat, que els volien enganyar. els dimonis seguien cridant que no, que deien la veritat, que si no els retiraven l'arqueta serien aixafats pel seu pes. l'abat els va preguntar com sabien que era el cos de sant cugat qui els turmentava, i ells contestaren que perquè hi mancava el cap, que era a la terra de França. com que això era cert, els cregueren. els monjos començaren a plorar d'alegria per haver trobat les relíquies perdudes i pregaren a déu que, pels mèrits i la intercessió de sant cugat, expulsés els dos perversos dimonis. aixecaren un xic l'arqueta i el diable zenab sortí per entre les dents de Llätzer, enmig de flames, tot dient que res no podia contra el màrtir cugat, que durant anys havia romàs ocult. Llätzer va restar a terra com mort. els monjos donaren gràcies a déu pel miracle obrat

i per haver descobert i identificat les preuades relíquies. però encara restava un altre dimoni, ynt. aquest exclamà que només sortiria del cos de Llätzer si portaven les relíquies dels apòstols sant simó i sant judeu. així ho feren i el diable fugí per anar a cremar al foc etern. hores després, quan Llätzer despertà, els monjos li preguntaren si recordava el que li havia succeït i no và saber respondre. llavors li explicaren com havia estat posseït, com sant cugat havia intercedit per ell i com s'havia obrat el miracle d'identificar les relíquies. l'abat va manar escriure una acta que expliqués tot allò esdevingut i n'envià còpia a la ciutat de barcelona, així com a moltes altres esglésies perquè coneguessin el miracle que hi havia hagut i com s'havien recuperat les relíquies de sant cugat. anys més tard, es construí una arqueta d'argent amb relleus que explicaven la història del màrtir, una còpia de la qual encara és sota l'altar major. a partir d'aquell dia infaust, tots els monjos, quan badallaven, es posaven una mà davant la boca per impedir que un dimoni pelut hi entrés i els posseís. tal com fem nosaltres, ni més, ni menys.

domènec miquel